

Faglig råd for Lærerutdanning 2025

Oppdrag om utvidet praksisbegrep

Målet med Lærerutdanning 2025 er at vi skal ha «*attraktive lærerutdanninger som holder høy kvalitet*» (...). *Strategien legger særlig vekt på at kvaliteten i lærerutdanningene ikke bare avhenger av innsatsen fra lærerutdanningsinstitusjonene, men også av at de barnehagene og skolene der studentene har praksis underveis i studiet og senere skal jobbe, tar ansvar for å bidra til god kvalitet*» (s. 6). For å oppnå høy kvalitet, peker strategien blant annet på utdanningens praksisrelevans, og sier at campusundervisning og praksisfeltet i for stor grad har vært to adskilte arenaer (s. 11).

For å styrke rekruttering og praksisrelevans, arbeides det nå med en stortingsmelding om profesjonsutdanningene. Det er også satt i gang arbeid med gjennomgang av rammeplanene for lærerutdanningene og etablering av et system for kompetanse- og karriereveier for ansatte i barnehage og skole. Når det gjelder praksisopplæring, har en arbeidsgruppe nedsatt av NFLP nylig utarbeidet forslag til rammer for ansvarsdeling og samarbeid mellom lærerutdanningsinstitusjonene, barnehage- og skoleeier og barnehager og skoler, om praksisopplæring i lærerutdanningene. Rådet ønsker å bygge videre på disse prosessene. Vi vil se på praksisrelevans i lys av møtet mellom utdanningenes to bærende elementer; forskning og erfaringsbasert kunnskap. Dette kan for eksempel være hvordan utdanningens ulike arenaer brukes til å utforske og utvikle lærerrollen, hvordan kompetanse fra praksisfeltet tas i bruk, hvordan utdanningen forbereder studentene på fremtidens lærerrolle eller hvordan forskning og FoU-virksomhet er forankret i praksis.

Gjennom rådets tidligere rapporter har vi pekt på rådets visjon om å utdanne lærere for en verden i endring. Praksisrelevans har også da vært tema, men med utgangspunkt i problemstillinger rundt partnerskap og arbeid med bachelor- og masteroppgaver.

Nå vil rådet gå et skritt videre. Vi vil rette blikket mot hvordan studentene forberedes til å praktisere komplekse situasjoner i læreryrket. Gjennom lærerutdanningen får studentene god innsikt i barn og unges utvikling og læring. Men hvordan utvikles for eksempel studentenes kompetanse for å håndtere mangfold og sensitive situasjoner med barn og elever, og som i mange tilfeller involverer foresatte? Og hva med deres kompetanse i å håndtere barnehage og skole som organisasjon og samfunnsinstitusjon, og kompetanse for å utøve en profesjonell rolle i laget rundt barn og elever? For å svare på dette vil vi se på mulighetene som ligger i et utvidet praksisbegrep, og hvordan det kan bidra til kompetanse for å utvikle og utøve et profesjonelt skjønn i komplekse spørsmål.

Vi vil særlig sette søkelys på tre forhold som berører utvikling av slik kompetanse: *tid, arenaer og form*.

- Med tid mener vi *når* i læringsprosessen kompetanser tilegnes og videreutvikles, og progresjon i praksisopplæringen ivaretas. Hva må for eksempel være på plass for å kvalifiseres som lærer, og hva kan videreutvikles i et introduksjonsår eller i et profesjonsfellesskap i ulike faser av et karriereløp?
- Arenaer peker på *hvor* kompetanser best kan utvikles; i barnehager og skoler, på campus eller på digitale arenaer som supplerer disse? Hvordan kan ulike arenaer forsterke hverandre slik at læringsutbytte blir større?
- Form handler om *hvordan* læringen foregår. Dette kan for eksempel være ved bruk av video, simuleringer, øvinger eller observasjon. Sentralt i denne sammenheng er hvordan tilegnelse vs. deltakelse i læringsarbeid kan skape bedre sammenheng mellom teori og praksis.

På bakgrunn av dette vil rådet:

1. Foreslå og beskrive et utvidet praksisbegrep og synliggjøre potensialet for læring som kan ligge i et slikt begrep.
2. Synliggjøre når i et utdannings- og karriereløp ulike kompetanser kan utvikles, herunder hva som bør inngå i grunnutdanningen for å kvalifiseres som lærer.
3. Synliggjøre mulige praksisarenaer og hva som er de ulike arenaenes fordeler, samt vise mulighetsrommet som ligger i synergien mellom de ulike arenaene.
4. Eksemplifisere hvordan et utvidet praksisbegrep kan skape et større repertoar for studentenes læring, og gjennom det skape bedre sammenheng mellom utdanningenes ulike kunnskapsformer.
5. Peke på aktuelle prosjekter og forskning på området.
6. Anbefale tiltak KD og andre aktører kan gjøre for å nå målsettingen i LU2025 om «*attraktive lærerutdanninger som holder høy kvalitet*».